

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет географічний
Кафедра туризму

Затверджено

На засіданні кафедри туризму

Географічного факультету

Львівського національного університету

імені Івана Франка

(протокол № 1 від 30.08.2023 року)

Завідувач кафедри

Силабус з навчальної дисципліни

«Управління персоналом»,

що викладається в межах ОПП «Туристична діяльність»
другого (магістерського) рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація»

Львів 2023

Силабус курсу **Управління персоналом**
2023-2024 навчального року

Назва курсу	Управління персоналом
Адреса викладання курсу	79000, Україна, м. Львів, вул. Петра Дорошенка, 41
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет, кафедра туризму
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань 24 «Сфера обслуговування» Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»
Викладачі курсу	Біланюк Ольга Петрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри туризму ЛНУ ім. Івана Франка
Контактна інформація викладачів	olha.bilanyuk@lnu.edu.ua https://geography.lnu.edu.ua/employee/bilanyuk-olha-petrivna
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн консультації через Google, Viber або подібні ресурси. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для того, щоб сформувати необхідні навички і вміння виконувати свої професійні посадові обов'язки у колективі туристичного підприємства. Тому у курсі представлено як огляд концепцій, видів мотивації в туризмі, так і процесів та інструментів, які потрібні для управління персоналом в туристичній сфері.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Управління персоналом» є завершальною вибірковою дисципліною зі спеціальності 242 «Туризм і рекреація» для освітньої програми магістра, яка викладається в 1 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни «Управління персоналом» є формування у студентів системи знань про основні поняття і категорії, особливості теорії, методології та практики управління персоналом. Завдання курсу: сформувати у студентів стійкі знання теорії, методології та практики управління персоналом, допомогти набутти вмінь і навичок самостійно розробляти заходи щодо вдосконалення системи управління персоналом.
Література для вивчення дисципліни	Основна література: 1. Бордун О. Ю. Плинність кадрів на туристичних підприємствах міста Львова. <i>Географія та туризм</i> : наук. зб. / ред. кол.: Я. Б.

	<p>Олійник (відп. ред.) та ін. Київ : Альтерпрес, 2010. Вип. 14. С. 11–14.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Мальська М.П., Бордун О.Ю., Жук І.З. Управління персоналом в туризмі: теорія та практика. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 256 с. 3. Мальська М.П., Бордун О.Ю. Організація та планування туристичної діяльності: теорія та практика. Підручник.– К.: Центр учбової літератури, 2012.– 346 с. 4. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навч. посіб. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 272с. 5. Шубалий О. М., Рудь Н. Т., Гордійчук А. І., Шубала І. В., Дзямулич М. І., Потьомкіна О. В., Середа О. В.; за заг. ред. О. М. Шубалого. Управління персоналом : підручник – Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 404 с. <p style="text-align: center;">Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. HRM сучасної організації [Текст] : навч. посіб. / О. А. Гавриш, Л. Є. Довгань, Н. О. Сімченко [та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". - Київ : НТУУ "КПІ", 2011. - 496 с. - Бібліогр.: с. 330-333. - ISBN 978-966-622-416-6 2. HR-менеджмент: конспект лекцій [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студ. спеціальності 073 «Менеджмент / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: М.В. Шкробот, Л.Л. Ведута – Електронні текстові дані (1 файл: 2,9Мбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 270 с. 3. Human Resource Management". Human Resource Management. doi:10.1002/(issn)1099-050x.(available at 05.08.21) 4. Levchenko, A. Development of human resources in Ukraine: key challenges and prospects in dimension of international comparisons / A. Levchenko, T. Nemchenko // Economics & Education. 2020. Vol. 05, Issue 02. P. 56—64. 5. Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. Models of emotional intelligence. In R. J. Sternberg (Ed.). Handbook of Human Intelligence (2nd ed). – 2000. – pp 396-420. New York: Cambridge.
--	--

Тривалість курсу	90 год.
Обсяг курсу	32 години аудиторних занять. 3 них 16 годин лекцій, 16 годин семінарських/практичних занять та 58 годин самостійних занять.

<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>В результаті вивчення даного курсу студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> – основні елементи системи управління персоналом у туризмі; – методи планування людських ресурсів (складання планів та прогнозів роботи з персоналом, планування чисельності та складу працівників); – закономірності профорієнтації та адаптації нових працівників; – основні методи та способи підбору персоналу; – технології формування кадрового потенціалу управління; – закономірності проведення оцінки кадрів та їх діяльності; принципи та методи роботи з резервом; – професійні посадові обов'язки в стандартних ситуаціях в туристичній сфері <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> – розробляти оптимальні структури та штати, структуру професійної підготовки та професійно важливих якостей працівників; – планувати людські ресурси (складати плани та прогнози в роботі з персоналом, планувати чисельність та склад працівників); – підбирати персонал (вміло використовувати всі існуючі джерела задоволення потреби в кадрах); – формувати кадровий потенціал управління (здійснювати аналіз якісного складу управлінських кадрів, організувати роботу з молодими спеціалістами, розробляти науково-практичні основи підбору та розміщення керівних кадрів). – організувати оцінку кадрів управління, розробляти принципи та методи роботи з резервом; – організувати навчання персоналу (розробляти програми професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації працівників); – розробляти структури заробітної плати, процедури підвищення, пониження, переводу та звільнення працівників.
<p>Ключові слова</p>	<p>Адаптивні моделі управління, бюрократичні моделі управління, лінійно-функціональна структура управління, мотивація персоналу, плинність кадрів, економічні методи стимулювання персоналу, адміністративні методи стимулювання персоналу, корпоративна відповідальність, психологічний клімат колективу.</p>
<p>Формат курсу</p>	<p>Очний /заочний</p> <p><i>Очна (денна) форма навчання</i> передбачає постійний особистий контакт науково-педагогічного працівника і студента, що забезпечує надбання глибоких системних знань, стійких умінь. Студенти денної форми навчання зобов'язані відвідувати навчальні заняття згідно з</p>

	<p>розкладом та своєчасно виконувати навчальні завдання згідно з робочою програмою.</p> <p>Заочна форма навчання – це навчання, яке поєднує в собі риси самонавчання і очного навчання. Характеризується етапністю. На першому етапі відбувається отримання бази знань і методики для самостійного засвоєння навчальної інформації та формування умінь (установча сесія), на другому етапі студент-заочник самостійно засвоює навчальний матеріал, виконує заплановані індивідуальні завдання, а на третьому – проводиться безпосередня перевірка результатів навчання.</p>
	Проведення лекцій, та консультації для кращого розуміння тем
Теми	Подано нижче у додатку у формі СХЕМИ КУРСУ «Управління персоналом»*
Підсумковий контроль, форма	залік в кінці семестру комбінований
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з менеджменту організацій, корпоративного управління в туризмі, кризового менеджменту в туризмі, планування діяльності туристичних установ достатніх для сприйняття категоріального апарату _управління персоналом у туризмі, розуміння нормативно-правової бази туристичної діяльності
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Лекції, практичні та семінарські побудовані у формі діалогу зі здобувачами вищої освіти.</p> <p>Лекційна форма навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - проведення лекцій з використання мультимедійного забезпечення; - пояснення та наведення прикладів з діяльності суб'єктів туристичного ринку; - дискусія, бесіда, ілюстрація, демонстрація. <p>Практичне/семінарське заняття:</p> <ul style="list-style-type: none"> - доповідь, відповідь, обговорення; - презентація результатів дослідження з використання мультимедійного забезпечення. <p>За узгодження зі студентами та керівництвом ВНЗ можливе відвідування конференцій та інших подій, а також залучення стейкхолдерів для практичного ознайомлення з інструментами ринку послуг.</p>

Необхідне обладнання	Передбачається використання проектора та ПК. Для вивчення курсу достатньо володіти загально вживаними програми такими як Microsoft Office Word, Microsoft Office Excel, Microsoft Office Power Point.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> практичні/самостійні тощо : 60 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів ____60____ контрольні заміри (модулі): 40 % семестрової оцінки; максимальна кількість балів _40__ іспит/залік: оформлення за результатами семестру <p>Підсумкова максимальна кількість балів _100__</p>

Приклад розподілу балів, які отримують студенти для заліку

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	Модуль	
5	5	5	5	5	5	10	10	40	100

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
81-89	B	добре	
71-80	C	задовільно	
61-70	D		
51-60	E	незадовільно	не зараховано
21-50	FX		незадовільно (без права перездачі)

T1, T2, T3 ...T7 – теми семінарських і практичних занять.

Шкала оцінювання: національна та ЕКТС

Письмові роботи: реферат, одна контрольна робота протягом семестру.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем,

незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу.

	<p>Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, можна отримати у бібліотеці Стефаніка та Драгоманова. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
<p>Питання до заліку чи екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Історія управління як науки. 2. Сутність категорій "управління" та "менеджмент". 3. Основні управлінські школи. 4. Класична школа управління. 5. Американська модель управління. 6. Японська модель управління. 7. Європейська модель управління. 8. Сутність системи керування персоналом. 9. Основні форми мотивації праці. 10. Структура керування персоналом. 11. Мета і задачі системи керування персоналом. 12. Принципи побудови системи керування персоналом.

13. Адміністративні методи управління.
14. Економічні методи управління.
15. Соціально-психологічні методи управління.
16. Типи керівників та підлеглих.
17. Критика підлеглого.
18. Методи покарання підлеглого.
19. Лінійна структура управління.
20. Функціональна структура управління.
21. Лінійно-функціональна структура управління.
22. Управлінські відносини у забезпеченні ефективного функціонування туристичного підприємства.
23. Адаптивні моделі управління.
24. Ієрархічні моделі управління організацією
25. Технології управління туристичним підприємством.
26. Добір персоналу.
27. Кадрова політика підприємства.
28. Кадровий менеджмент.
29. Стиль керівництва.
30. Методи покращення управління персоналом.
31. Способи подолання кризи виробництва персоналом.
32. Управління персоналом у системі менеджменту організацій.
33. Управління персоналом як наука
34. Еволюція концепцій і теорій управління персоналом
35. Класифікація персоналу організації
36. Методи виховання корпоративного духу організації
37. Кадрове планування в організаціях
38. Кадрова політика і стратегія управління персоналом
39. Концепція використання трудових ресурсів
40. Концепція управління персоналом
41. Концепція школи людських відносин
42. Теорія людських ресурсів
43. Теорія людського капіталу
44. Моделі управління підприємством

	<ul style="list-style-type: none">45. Теорія потреб Маслоу:46. Теорія Х та У47. Теорія мотиваційної гігієни Ф Герцберга48. Теорія очікувань Врума49. Теорія справедливості С.Адамса50. Теорія мотивації Л. Портера - Е. Лоулера
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
	Тема 1. Управління персоналом у системі менеджменту організацій	Лекція	1.Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с.	-	-
	Тема 1. Управління персоналом у системі менеджменту організацій 1.1.Управління персоналом як наука 1.2.Еволюція концепцій і теорій управління персоналом 1.3. Підходи до управління персоналом різних управлінських шкіл	Семінарське заняття. Доповідь, бесіда, обговорення.	1. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: Навч. посіб. - К.: Центр навчальної літератури, 2004. - 272с 2.Levchenko, A. Development of human resources in Ukraine: key challenges and prospects in dimension of international comparisons / A. Levchenko, T. Nemchenko // Economics & Education. 2020. Vol. 05, Issue 02. P. 56—64.	Підготувати доповідь. Управління персоналом у системі менеджменту організацій	
	Тема 2 Системний підхід в управлінні персоналом організації 2.1. Сутність системи управління персоналом. 2.2. Складові елементи системи	Лекція	1. Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с. 2. Мальська М.П., Бордун О.Ю.Організація та планування туристичної діяльності: теорія та практика. Підручник.– К.: Центр учбової літератури, 2012.– 346 с.		-
	Тема 2 Характеристика системи управління персоналом організації 2.1. Змістова структура керування персоналом 2.2. Мета і задачі системи керування персоналом.	Семінарське заняття. Доповідь, бесіда, обговорення	1.Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с.	Підготувати доповідь на Тему 2 Характеристика системи управління персоналом організації	

	2.3 Принципи побудови системи управління персоналом					
	Тема 3 Персонал організації 3.1.Класифікація персоналу 3.2. Показники чисельності персоналу організації 3.3. Вимоги до професійно-кваліфікаційного рівня працівників 3.4. Плинність кадрів	Лекція	1.Бордун О. Ю. Плинність кадрів на туристичних підприємствах міста Львова. <i>Географія та туризм</i> : наук. зб. / ред. кол.: Я. Б. Олійник (відп. ред.) та ін. Київ : Альтерпрес, 2010. Вип. 14. С. 11–14. 2.Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с. 3. Мальська М.П., Бордун О.Ю. Організація та планування туристичної діяльності: теорія та практика. Підручник.– К.: Центр учбової літератури, 2012.– 346 с.			-
	Тема 3 Підготовка власного CV під конкретну посаду	Семінарське заняття. Доповідь, бесіда, обговорення презентація	1. Бордун О.Ю., Гамкало М.З. Діловий етикет в туризмі. Навчально-методичні вказівки для студентів географічного факультету спеціальності «Туризм» та «Менеджмент організацій». – Львів: ВКП фірма «ВМС», 2006.– 45 с.	Підготовка власного CV під конкретну посаду		
	Тема 4 Моделі управління підприємством 4.1. Ієрархічні (Лінійні, функціональні, лінійно-функціональні) 4.2. Адаптивні	Лекція	1. Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с.			
	Тема 4 Аналіз моделі управління власного підприємства або фірми, де проходила практика	Семінарське заняття. Ворк-шоп, обговорення	1.HRM сучасної організації [Текст] : навч. посіб. / О. А. Гавриш, Л. Є. Довгань, Н. О. Сімченко [та ін.] ; М-во освіти і науки, молоді та спорту України, Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". - Київ : НТУУ "КПІ", 2011. - 496 с. - Бібліогр.: с. 330-333. - ISBN 978-966-622-416-6	Обговорення моделі управління власного підприємства або фірми, де проходила практика		

	Тема 5 Методи управління персоналом 5.1. Адміністративний. 5.2. Економічний. 5.3. Соціально-психологічний	Лекція	1.Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с.		
	Тема 5 Методи управління персоналом власного підприємства або фірми, де проходила практика	Семінарське заняття. Ворк-шоп, доповідь, бесіда, обговорення	1.Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с.	Ворк шоп на тему: методи управління персоналом підприємства	
	Тема 6 Формування колективу підприємства 6.1.Етапи розвитку колективу 6.2. Методи формування корпоративного духу організації 6.3.Соціальні особливості колективу 6.4.Психологічні відмінності працівників	Лекція	1.Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с.		
	Тема 6 Психологічні методи управління персоналом власного підприємства або фірми, де проходила практика	Семінарське заняття. Ворк-шоп, бесіда, обговорення	1.Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с. 2. Mayer, J. D., Salovey, P., & Caruso, D. R. Models of emotional intelligence. In R. J. Sternberg (Ed.). Handbook of Human Intelligence (2nd ed). – 2000. – pp 396-420. New York: Cambridge.	Ворк-шоп на тему Психологічні методи управління персоналом власного підприємства або фірми, де проходила практика	
	Тема 7 Кадрова політика і стратегія управління персоналом	Лекція	1.Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч.посібник.– К.: Центр		

	<p>7.1. Організація діяльності і функції служб персоналу. 7.2. Служби персоналу й основні напрями їх діяльності. 7.3. Планування роботи з персоналом 7.4. Функції менеджера з персоналу 7.5. Кадрове планування в організаціях</p>		<p>навчальної літератури.– 2013.– 256 с. 2. Мальська М.П., Бордун О.Ю. Організація та планування туристичної діяльності: теорія та практика. Підручник.– К.: Центр учбової літератури, 2012.– 346 с.</p>		
	<p>Тема 7 Кадрова політика і стратегія управління персоналом</p>	<p>Семінарське заняття. Ворк-шоп, бесіда, обговорення</p>	<p>1. Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч. посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с.</p>	<p>Доповідь на тему Кадрова політика і стратегія управління персоналом</p>	
	<p>Тема 8 Конфліктні ситуації в колективі 8.1. Міжособовий конфлікт як соціальний феномен. 8.2. Причини та умови виникнення конфліктів 8.3. Методи попередження і подолання конфліктів.</p>	<p>Лекція</p>	<p>1. Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч. посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с. 2. Бордун О.Ю., Гамкало М.З. Діловий етикет в туризмі. Навчально-методичні вказівки для студентів географічного факультету спеціальності «Туризм» та «Менеджмент організацій». – Львів: ВКП фірма «ВМС», 2006.– 45 с.</p>		
	<p>Тема 8 Конфлікти персоналу власного підприємства або фірми, де проходила практика</p>	<p>Семінарське заняття. Ворк-шоп, бесіда, обговорення</p>	<p>1. Мальська М.П. Управління персоналом в туризмі: теорія і практика. / М.П.Мальська, О.Ю.Бордун, І.З Жук. – Навч. посібник.– К.: Центр навчальної літератури.– 2013.– 256 с.</p>	<p>Ворк-шоп: Конфлікти персоналу</p>	